

Chantal van Dam

FOTO BERT NIENHUIS

Het scheepswrak van de herinnering

door J.A. Dautzenberg

Soms verdwijnt een boek in de grote hoop. Het is te dun, het omslag maakt weinig duidelijk, de auteursnaam roept niet veel op, en er is al genoeg te bespreken. Heel soms dreigt er op die manier iets belangwekkends over het hoofd gezien te worden, zoals *Het Maggischip* van Chantal van Dam, dat enkele maanden geleden al verscheen. Honderd niet al te dicht bedrukte bladzijden, geschreven zonder een inzinking, ironisch-gedistantieerd meestal, een beetje verdrietig soms.

De (autobiografische) ik-persoon werkt op het ministerie van landbouw en doet daar milieubeheer. De nogal grimmige ironie van deze positie wordt geaccentueerd door de mededeling dat een vriendin haar regelmatig opbelt „om mij een hart onder de riem te steken, want ze vindt het zielig dat ik op een ministerie werk.” Wat ze daar precies doet, is niet duidelijk. Of liever, het is maar al te duidelijk: vage nota's opstellen, werkbezoekje hier en daar, vergaderen, memootjes versturen; druk, druk, druk dus, maar niet zoveel te doen.

Het beschermen van de natuur krijgt pas concrete inhoud als ze een jonge kater in huis neemt. De zeer mooi beschreven redeloze liefde voor het beestje en het verdriet wanneer het spoorloos verdwijnt, vormen de ene plot van het verhaal. De andere bestaat uit een reeks herinneringen aan vroeger, met name aan haar jong gestorven vader. Is de liefde voor de kater Otto volkomen en ongecompliceerd, het beeld van de vader en de liefde voor hem beginnen in de loop van het verhaal barstjes te vertonen.

De man die de prachtigste verhalen kon verzinnen bij een van lege Maggiblikjes vervaardigd speelgoedchip, blijkt óók een religieuze zeur te zijn geweest. Het gedichtje dat hij eens in haar poëzie-album schreef, blijkt achteraf „een naar christelijk burgermansversje”. En zijn vrouw verbrandt al zijn brieven: „Ze vielen me tegen,” zegt ze.

Het *Maggischip* fungeert als het centrale beeld van het verhaal. Jarenlang ligt het tussen de rommel in een kast, dan wordt het met droge ogen bij de vuilnisbak gezet. Maar het laat zich

niet helemaal wegdringen. Als een naamloos „wrak op de bodem van mijn geheugen” is het een symbool voor de raadselachtig geworden jeugd. „Misschien zakt het definitief weg of wordt het op een dag juist blootgelegd,” — in deze kleine roman komt in elk geval een stukje boven water.

Het verwaarlozen van het scheepje en de dood van de vader sluiten een tijdperk af. Het nieuwe wordt gesymboliseerd door de komst van een tv-toestel in huis: „Mijn vader moet op dat moment al tegen de bierkaai hebben gevochten.” Aan het slot keert deze samenhang terug: wanneer ze uit een rommellade zijn portemonnee te voorschijn haalt, heeft ze het gevoel

Zelfspot van Chantal van Dam

dat ze „paranormaal begaafd” is geworden, omdat ze opeens een grootbeeld *Grundig* voor zich ziet. Dan sluit ze de la weer: het boek is uit en het schip weer onder de golven.

Het Maggischip is enerzijds een heel gevoelig verhaal, anderzijds — door de distantie en de licht ironische stijl — een heel nuchter boek, doorspekt met scherpe observaties, humor en zelfspot, en vol rake zinnen: „Met een partij tegels voor Koens broer in de achterbak — er wordt veel materiaal verplaatst in Koens familie — rijden wij naar Den Helder.” Elders is sprake van een jogger die „boete doet voor een zondig dieet van meervoudig verzadigde vetten” en „een Maarten 't Hart-achtige rijkdom aan vogelsoorten”. De aardigste zinnen van het boek gaan over een baby: „Hij kon eigenlijk niks” en „Alles deed het”.

Chantal van Dam: *Het Maggischip*. Nijgh & Van Ditmar, f 22,50.